

جامعه حسابداران رسمی ایران

مرکز مالی اقتصادی همت تراز

دبیر کل و رئیس هیات مدیره

اطلاعیه

قابل توجه کلیه شرکاء و مدیران محترم مؤسسات حسابرسی عضو

وضعیت اوایل سال جاری و نیز شرایط کنونی چند نرخى بودن ارز (به عنوان مثال دلار ۴۲۰۰۰ ریالی، دلار سامانه نیما، دلار سامانه سنا و دلار بازار آزاد) که بر اساس تصمیمات دولت برای مدیریت و تخصیص صحیح منابع ارزی محدود کشور اتخاذ گردیده است، علیرغم ضرورت‌های پشتوانه تصمیم فوق و نیز وضع مقررات ارزی برای بازگشت ارز حاصل از صادرات به داخل کشور (موضوع بخشنامه‌های مصوب هیأت محترم وزیران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران)، لیکن وجود نرخ‌های برابری مختلف برای یک ارز واحد، زمینه‌های احتمال خطر تخلف، سوءاستفاده، تقلب و عدم شفافیت در گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد که اهم موارد آن به شرح زیر است:

- ۱- وجود تفاوت بین نرخ‌های برابری مختلف برای یک ارز واحد جهت مصارف گوناگون، منجر به ایجاد انگیزه قاچاق کالا و یا تقلب در نشان دادن مقدار واقعی صادرات و واردات مواد، کالا و تجهیزات ... می‌شود.
- ۲- برخی واردکنندگان با تبانی فروشندگان و تأمین‌کنندگان خارجی، اقدام به اخذ صورتحساب‌های صوری (over price) نموده و مازاد ارز حاصل را به صورت غیر قانونی با نرخ بالاتر در بازار آزاد می‌فروشند و یا در همان کشور مبداء به نفع خود سپرده می‌نمایند.
- ۳- برخی واردکنندگان به ویژه واردکنندگان انحصاری و برخوردار از رانت به اشکال مختلف، علیرغم تخصیص ارز دولتی به آنان (هر دلار ۴۲۰۰۰ ریال)، لیکن به دلیل نبود وجدان کسب و کار و نیز نبود نظارت کافی، مواد و کالا و تجهیزات وارداتی خود را، علیرغم وجود نرخ‌های مصوب، به قیمت ارز بازار آزاد عرضه و از این رهگذر سودهای بادآورده و هنگفتی نصیب خود می‌نمایند.
- ۴- نظام قیمت‌گذاری کالاهای تولیدی توسط بنگاه‌های اقتصادی، به دلیل وجود نرخ‌های برابری مختلف برای یک ارز واحد، از شفافیت لازم برخوردار نبوده و سازمانهای نظارتی مربوط (سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، سازمان تعزیرات حکومتی و ...) نیز در اعمال نظارت خود با مشکلات، شبهات و ابهامات زیادی مواجه هستند. این موضوع منجر به خود مختاری در تعیین نرخ‌های فروش کالا، اجحاف به

مصرف کنندگان و سایر تولید کنندگان و تبعات ناشی از آن شامل تورم، رکود اقتصادی و مشکلات تداوم فعالیت و نیز مشکلات ارزیابی صحت انعکاس مبلغ فروش و مبلغ موجودی مواد و کالای وارداتی، در صورتهای مالی خواهد شد.

۵- بنگاههای اقتصادی به جای فعالیت مؤلّد و ایجاد ارزش افزوده، به دنبال این خواهند بود که از طریق ویژه خواری به منابع ارزی ارزانتر دسترسی پیدا نموده و سود سالانه پیش بینی شده برای بنگاههای خود را از طریق مراودات ارزی رانتی و فرصت طلبانه، تأمین کنند. بر این اساس فضای رقابتی در اقتصاد کشور به شدت آسیب می بیند و بسیاری از بنگاهها که به هر دلیل از ارز ارزان محروم شده اند، کسب و کار آنها در حالت رکود قرار گرفته و با مشکل تداوم فعالیت مواجه خواهند شد.

در شرایط چندگانه بودن نرخ برابری ارز، زمینه برای سوءاستفاده، فساد، رانت جویی، فعالیت های سودا گرانه، نادیده گرفتن عمدی مقررات ارزی و ...، و به تبع آن ارائه گزارشگری مالی متقلبانه و سوءاستفاده از دارایی ها، افزایش می یابد.

با توجه به موارد یاد شده، مدیران محترم در ارتباط با حسابرسی صورتهای مالی واحدهای مورد رسیدگی در صورتیکه فعالیت آنها به نحوی از انحاء تحت تأثیر معاملات ارزی (واردات، صادرات، عملیات خارجی ...) است، ضمن لزوم تقویت تردید حرفه ای به ویژه در مواجهه با عوامل خطر ارائه شده در صدر این اطلاعیه و نیز سایر عوامل خطر عمده شناسایی شده مربوط به معاملات ارزی در واحد مورد رسیدگی، ضروری است تمهیدات زیر را به کار گیرند:

۱- رسیدگی به معاملات ارزی (واردات، صادرات، عملیات خارجی و ...) را به نیروهای با تجربه و مهارت کافی محوّل نمایند.

۲- اعمال سرپرستی و مراقبت های حرفه ای را افزایش دهند.

۳- نسبت به عوامل خطر یاد شده در صدر این اطلاعیه هوشیار بوده و روش های ویژه حسابرسی در برخورد با عوامل خطر مزبور و سایر عوامل خطرهای عمده شناسایی شده در واحد مورد رسیدگی را، طراحی اجراء و گزارش نمایند.

بسمه تعالی

جامعه حسابداران رسمی ایران مرکز مالی اقتصادی همت تراز

دبیر کل و رئیس هیات مدیره

- ۴- رعایت مقررات و الزامات مربوط در بخشنامه‌های مصوب هیأت محترم وزیران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، به ویژه مقررات مربوط به بازگشت ارز حاصل از صادرات را به داخل کشور، با کمال دقت کنترل نمایند.
- ۵- رعایت مقررات سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و سایر نهادهای نظارتی را در خصوص اعمال نرخ‌های فروش مصوب کالا و خدمات را با کمال دقت کنترل نمایند.
- ۶- موارد تخلف، سوءاستفاده، تقلب و موارد عدم رعایت قوانین و مقررات نهادهای قانونی و نظارتی را در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی، گزارش نمایند.
- ۷- مدیران محترم در این زمینه هرگونه ابهام در تفسیر و کاربرد استانداردهای حرفه‌ای، قانونی و مقرراتی را از جامعه استعلام نمایند.

سید محمد علوی
همراه گرام

www.hemattaraz.ir

-۳-

نشانی: تهران - خیابان سپهبد قرنی - نرسیده به پل کریم خان زند - خیابان شهید امانی - شماره ۴ - کد پستی: ۱۵۹۸۸۶۶۴۱۶

صندوق پستی: ۷۵۴۳ - ۱۵۸۷۵ تلفن: ۴۲۹۲۵ نمابر: ۸۸۸۰۱۹۱۰

www.iacpa.ir

info@iacpa.ir